

۱۴۷

F

نام:

نام خانوادگی:

محل امضا:

147F

صبح جمعه
۱۳۹۵/۱۲/۶

دفترچه شماره (۱)

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)»

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

آزمون ورودی دوره دکتری (نیمه‌تمکن‌گز) داخل – سال ۱۳۹۶

رشته امتحانی فلسفه تعلیم و تربیت (کد ۲۱۴۱)

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سوال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	مجموعه دروس تخصصی (مبانی و اصول تعلیم و تربیت – روش‌های پژوهش کیفی با تأکید بر فلسفه تعلیم و تربیت – مکاتب فلسفی و نظریه‌های تربیتی – تاریخ اندیشه‌های تربیتی ایران و جهان)	تعداد سوال	از شماره	تا شماره
۱	۸۰	۸۰	۱	۸۰	

این آزمون نمره منفي دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

اسفندماه - سال ۱۳۹۵

مبانی و اصول تعلیم و تربیت:

- ۱ کدام مورد مبنای مفهوم «تربیت منفی» در دیدگاه طبیعت‌گرایانه است؟
- (۱) جامعه انسانی وظيفة تربیتی ندارد.
 (۲) طبیعت انسان، گرایش منفی دارد.
 (۳) طبیعت، انسان را تربیت می‌کند.
 (۴) در طبیعت همه چیز خوب آفریده شده است.
- ۲ در عبارت زیر «آمادگی‌ها» با کدام مورد، مطابقت بیشتری دارد؟
- «برای همه صاحب‌نظران، هدف تربیت کمتر دارا شدن سرمایه‌ای مثبت است تا کسب آمادگی‌هایی که تحصیل چنین سرمایه‌ای را تسهیل کند»
- (۱) دانش (۲) روش (۳) قدرت (۴) هنر
- ۳ از دیدگاه دکتر هوشیار، کدام هدف غایی با مفهوم «تربیت انسانی» مناسبت بیشتری دارد؟
- (۱) استقلال معنوی
 (۲) شکوفایی ساقه‌های طبیعی
 (۳) کسب خودآگاهی
 (۴) ورود به زندگی اجتماعی
- ۴ بنابر نظر غزالی در کیمیای سعادت، مثل «انسانی که با سگی شکاری بر مرکبی نیرومند نشسته است» به ترتیب با کدام مورد مطابقت دارد؟
- (۱) نفس‌های ملکی - سبیعی - پهیمی - سبیعی
 (۲) نفس‌های ناطقه - لوامه - مطمئنه - لوامه
 (۳) نفس‌های ناطقه - مطمئنه - لوامه
- ۵ کدام موضوع برای تشکیل محتواي «پدآگولوزی» اولویت بیشتری دارد؟
- (۱) تجربیات و هنر ذاتی مریض
 (۲) غایات و مبانی علمی تربیت
 (۳) فنون عملی تربیت
 (۴) مراحل تربیت اطفال
- ۶ کدام مورد از موقع آدمی و امکانات و محدودیت‌هایش و نیز از ضرورت‌هایی که حیاتش همواره تحت تأثیر آنهاست بحث می‌کند؟
- (۱) مبانی تعلیم و تربیت
 (۲) فرایند تعلیم و تربیت
 (۳) اهداف غایی تعلیم و تربیت
 (۴) اصول تعلیم و تربیت
- ۷ تفاوت اساسی تعلیم و تربیت مدرن و تعلیم و تربیت سنتی در کاربرد کدام مورد است؟
- (۱) فلسفه (۲) فناوری (۳) علم تجربی (۴) دین
- ۸ روش کدام یک از مربیان می‌تواند برای حل تنافق میان اصل فعالیت به قید آن و اصل کمال مورداستفاده قرار گیرد؟
- (۱) دیویی (۲) فریره (۳) مونتسوری (۴) واشبرن
- ۹ در عنوان فعالیت به قید آن، منظور از «آن» کدام مورد است؟
- (۱) آموزش و پرورش (۲) ویژگی‌های فطری (۳) تیازهای آینده (۴) وضع موجود
- ۱۰ تعبیر جان لاک از ذهن نوزاد به عنوان «لوح سفید»، موجب بدفهمی کدام اصل تربیتی می‌شود؟
- (۱) تفرد (۲) سندیت (۳) فعالیت (۴) کمال
- ۱۱ «به وجود آوردن وسیله‌ای برای درک اهمیت و ارزش شئون فرهنگی، تمدنی و اجتماعی» راه حل تنافق میان کدام اصول تربیتی است؟
- (۱) تنافق میان تفرد و اجتماع
 (۲) تنافق میان حریت و تناسب
 (۳) تنافق میان حریت و سندیت
 (۴) تنافق میان فعالیت و کمال

- ۱۲- در پرورش استعدادها تنافض میان کدام اصول تربیتی بیشتر آشکار می شود؟

 - (۱) تفرد - اجتماع
 - (۲) تناسب وضع و عمل - تمامیت
 - (۳) حریت - سنتیت
 - (۴) فعالیت - کمال

۱۳- کدام صاحب نظر تعلیم و تربیت مطرح می نماید که: «وقتی هدف های کلی و مطلق به کودکان نشان داده شود، آن امر کامل و تمام که به عنوان نیرویی در درون او خفته است بیدار می شود»؟

 - (۱) برتراند راسل
 - (۲) فردیک فروبل
 - (۳) جان لاک
 - (۴) جان دیوی

۱۴- کدام مورد، با نظر کرشن اشتاینر در زمینه تربیت یا انسان تربیت شده، مطابقت بیشتری دارد؟

 - (۱) موجود روحانی (انسان تربیت شده) قسمی موجود حیوانی است که به کمال خود می رسد.
 - (۲) عمل تربیتی، عملی اجتماعی است که نسل بزرگ سال بر خردسال اعمال می کند.
 - (۳) موجود روحانی (انسان تربیت شده) تألفی بدبیع از ارزش های فرهنگی است.
 - (۴) عمل تربیتی، عملی قائم به ذات است که در طبیعت انسانی نهاده شده است.

۱۵- کدام یک با نظر غزالی درباره طبیعت آدمی و امکان تربیت او مطابقت دارد؟

 - (۱) به ذات آدمی خوش بین و تربیت را ممکن می داند.
 - (۲) به ذات آدمی بدین، اما تربیت را ممکن می داند.
 - (۳) طبیعت آدمی ثابت و انتقال از آن ممکن نیست.
 - (۴) طبیعت آدمی متنوع و انتقال از آن ممکن است.

۱۶- عبارت «هوش به هیچ وجه برترین جنبه انسان نیست، وجه تمایز انسان از حیوانات وجود اخلاقی است» بیانگر اندیشه های کدام متفکر است؟

 - (۱) ارسسطو
 - (۲) روسو
 - (۳) سارتر
 - (۴) فروبل

۱۷- کدام یک از مراحل تربیت جهت دادن به فطرت است؟

 - (۱) تأدیب
 - (۲) تربیت خود
 - (۳) تعلیم
 - (۴) پرستاری

۱۸- کدام یک از متفکران مسلمان درباره آموزش فنی و حرفة ای و تأثیر آن در رشد شخصیت، نظریه هایی ارائه داده است؟

 - (۱) ابن سحنون
 - (۲) ابن سینا
 - (۳) ابن مسکویه
 - (۴) خواجه تصیر

۱۹- کدام توضیح درباره فطرت با دیدگاه شهید مطهری تناسب بیشتری دارد؟

 - (۱) مترادف با طبیعت است.
 - (۲) با غریزه مترادف است.
 - (۳) نیمه آگاهانه است.
 - (۴) امری تکوپنی است.

۲۰- از دیدگاه فارابی برترین سعادت، به عنوان هدف تعلیم و تربیت کدام است؟

 - (۱) ایجاد اعتدال در شخصیت
 - (۲) حاکمیت قوه عاقله
 - (۳) عضویت در مدنیه فاضل
 - (۴) تحقیق، عمل، فضائل

روش‌های بیوهشت، کیفی، یا تأکید بر فلسفه تعلیم و تربیت:

- ۲۱ مهم‌ترین رویکرد فلسفی در حمایت از روش‌های پژوهش ترکیبی، در دیدگاه کدام فیلسوف آمده است؟

(۱) کانت (۲) گادامر (۳) هوسرل (۴) هگل

- ۲۲ در کدام یک از روش‌های نمونه‌گیری، مربوط به پژوهش کیفی، گروه مورد مطالعه را، که نمونه معرف آن است، می‌توان به صورت عمیق مطالعه نمود؟

(۱) موارد رد و تأیید (۲) متاجنس (۳) موارد بحرانی (۴) ملاک محور

- ۳۶- کدامیک، نخستین گام از رویکرد تحقیقی انتقادی است؟

- (۲) انتظار ظهور تناقض
- (۴) کشف تناقض
- (۱) بررسی امکان‌های موقعیت
- (۳) نقد ایدئولوژی

- ۳۷- مغالطه طبیعت‌گرایانه ناظر بر کدام مورد است؟

- (۲) فروکاهش امور قابل تبیین به امور قابل تفسیر
- (۴) تبیین‌های فهم‌گرایانه
- (۱) فروکاهش امور قابل تفسیر به امور تبیین
- (۳) تبیین‌های شبه‌علی

- ۳۸- در دیدگاه علم انباتی که حاصل رویکردهای کمی تحقیق است، دانش عامه چه جایگاهی دارد؟

- (۱) مروج آگاهی کاذب است.

(۲) دانش معتبر در زندگی روزمره انسان‌ها است.

(۳) غیرعلمی است ولی می‌توان در فرایند علم از آن کمک گرفت.

(۴) غیرعلمی است و نمی‌توان در فرایند تولید علم از آن بهره جست.

- ۳۹- پس‌کاوی، استراتژی تحقیقاتی کدامین رویکرد فکری است؟

- (۱) اثباتی
- (۲) تفسیری
- (۳) رئالیسم انتقادی
- (۴) انتقادی

- ۴۰- جایگاه قضایای تحقیق علمی در مراتب معرفتی کجا است؟

- (۱) پارادایم
- (۲) نظریه
- (۳) مدل
- (۴) فلسفه

مکاتب فلسفی و نظریه‌های تربیتی:

- ۴۱- رئالیست‌ها، حقیقت را چگونه تلقی می‌کنند؟

- (۱) توافق تصور ذهنی با امر خارجی
- (۲) توافق قضیه با قضایای قبلی
- (۳) مطابقت تصور ذهنی با امر خارجی
- (۴) مطابقت قضیه با قضایای قبلی

- ۴۲- به اعتقاد «فرانسیس بیکن» یکی از بتهایی که فکر ما را نسبت به فهم دین واقعی تیره ساخته است، بت تئاتر

است، کدام مورد ممکن است مصدق این بت باشد؟

- (۱) مذهب و فلسفه
- (۲) زبان، مفاهیم و واژه‌ها
- (۳) باورهای جمعی ما از نگرش کلی جامعه
- (۴) تأثرات فکری ما از عقاید جزئی شخصی و غیرشخصی

- ۴۳- گزاره «ارزش‌ها باید فارغ از ترجیحات انسانی و متکی به خود باشند». ناظر بر کدام رویکرد معرفت‌شناختی است؟

- (۱) استدلالی بودن
- (۲) ذهنی بودن
- (۳) عینی بودن
- (۴) غیرمستقیم بودن

- ۴۴- فلسفه تعلیم و تربیت را چه زمان «دستوری» می‌خوانیم؟

- (۱) کوششی مستمر برای تبیین اصطلاحات کاربردی در حوزه تربیتی از جمله آزادی، معرفت و سازگاری باشد.
- (۲) در صدد تحلیل مباحث نظری و نیز روشنگری گفته‌های دستوری برای رسیدن به هدف‌های تربیتی باشد.
- (۳) در جست‌وجوی نظریه‌هایی درباره ماهیت انسان، جامعه و جهان و تفسیر داده‌های تحقیقات تربیتی باشد.
- (۴) هدف‌های تعیین شده و وسائل کلی را که در نیل به آن هدف‌ها باید به کار برد شوند، معلوم نماید.

- ۴۵- کدام مورد، سه نفر از فیلسوفان رئالیست را مشخص می‌کند؟

- (۱) ارسطو - هارل هورن - بروdi
- (۲) ارسطو - هگل - لاک
- (۳) لاک - بروdi - وايتها
- (۴) وايتها - هارل هورن - بروdi

- ۴۶- نظریه «پیوستگی حقیقت» از کیست و به کدام معنا است؟
- (۱) ارسطو - نزدیکی معرفت به واقعیت
 - (۲) هگل - تشکیل یک نظام معرفتی
 - (۳) جان دیوی - پیوستگی تجربیات قبلی و جدید
 - (۴) افلاطون - پیوستگی معرفت جسمی و عقلانی
- ۴۷- کدام مکتب فلسفی هر ارزشی را وابسته به شرایط خاص اجتماعی، روانی، فرهنگی و به طور کلی شرایط معین می‌داند؟
- (۱) ایدنالیسم
 - (۲) پراغماتیسم
 - (۳) رئالیسم
 - (۴) ماتریالیسم
- ۴۸- کدام نظریه تربیتی، به معلم به عنوان «روشنفکر عامل» می‌نگرد؟
- (۱) بازسازی اجتماعی
 - (۲) پیشرفت‌گرایی
 - (۳) ماهیت‌گرایی
 - (۴) نقادی
- ۴۹- از دیدگاه تومیسم، اثربخشی مدرسه در گرو همراهی کدام عامل دیگر است؟
- (۱) اجتماع
 - (۲) خانواده
 - (۳) دولت
 - (۴) مراکز دینی
- ۵۰- این جمله شوپنهاور که: «جهان، پندار من است»، مربوط به کدام زمینه فلسفی است؟
- (۱) متفیزیک آرمان‌گرایانه
 - (۲) متفیزیک پیشرفت‌گرایانه
 - (۳) شناخت‌شناسی آرمان‌گرایانه
 - (۴) شناخت‌شناسی پیشرفت‌گرایانه
- ۵۱- متن زیر دیدگاه کدام مکتب تربیتی را مطرح می‌نماید؟
- «در جریان کسب معرفت، مهم به کار افتادن نیروی تفکر است. حفظ معلومات و مهارت‌ها فاقد ارزش تربیتی است.»
- (۱) ایدنالیسم
 - (۲) پراغماتیسم
 - (۳) پرنیالیسم
 - (۴) ناتورالیسم
- ۵۲- کدام مکتب فلسفی تعلیم و تربیت، ماهیت انسان را تابع اراده او می‌داند؟
- (۱) آگزیستانسیالیسم
 - (۲) ایدنالیسم
 - (۳) پراغماتیسم
 - (۴) رئالیسم
- ۵۳- نظریه لوح سفید به کدام مکتب فلسفی تعلق دارد؟
- (۱) آگزیستانسیالیسم
 - (۲) ایدنالیسم
 - (۳) پراغماتیسم
 - (۴) رئالیسم
- ۵۴- فارابی در طرح چهره‌ای مدرج از عالم هستی، از کدام فیلسوف الهام می‌گیرد؟
- (۱) ارسطو
 - (۲) آگوستین
 - (۳) سقراط
 - (۴) ابن‌سینا
- ۵۵- مطابق نظر خواجه نصیرالدین طوسی برترین فضیلت اخلاقی کدام است؟
- (۱) حکمت
 - (۲) خوبیشن‌داری
 - (۳) شجاعت
 - (۴) عدالت
- ۵۶- عبارت «بدان که کودک امانتی است در دست مادر و پدر، و آن دل پاک وی چون گوهری نفیس و نقش‌پذیر است چون موم و از همه نقش‌ها خالی است.» دیدگاه کدام صاحب‌نظر را مطرح می‌نماید؟
- (۱) خواجه نصیرالدین طوسی
 - (۲) خواجه نظام‌الملک
 - (۳) غزالی
 - (۴) ابن‌رشد
- ۵۷- مهم‌ترین اصل تربیتی «ماکارنکو» شامل کدام مورد است؟
- (۱) ارائه برنامه‌های آموزشی متناسب، برای جوانان نابهنجار، جدای از آموزش افراد عادی
 - (۲) آزاد گذاردن کودکان و نوجوانان در مدرسه و عدم اعمال کنترل حساب شده
 - (۳) تنظیم برنامه‌های درسی مطابق شرایط و نیازهای جامعه به افراد متخصص
 - (۴) سعادت و پیشرفت انسان همراه با اصل برائت و نیک‌فطرتی برای او
- ۵۸- در اندیشه کافت، «آزادی» در معنای منفی خود کدام است؟
- (۱) رهایی از قانون اخلاقی
 - (۲) رهایی از علت طبیعی
 - (۳) وابستگی به علت طبیعی
 - (۴) وابستگی به قانون اخلاقی

- ۵۹- فعالیت فلسفه تربیت، هم در معنای ژرف و هم در معنایی که در دوران نو به خود گرفت: با کدام فیلسوف آغاز شد؟
- (۱) افلاطون (۲) ارسسطو (۳) سقراط (۴) کانت
- ۶۰- قضیه «دودوتا چهار تا» و «آب در ۱۰۰ درجه می‌جوشد» به ترتیب مثال مناسبی برای کدام قضایا هستند؟
- (۱) موجبه - سالبه (۲) سالبه - موجبه (۳) تحلیلی - ترکیبی (۴) ترکیبی - تحلیلی

تاریخ اندیشه‌های تربیتی ایران و جهان:

- ۶۱- «تربیت پارسی» با کدام ویژگی، مورد توجه افلاطون قرار گرفته است؟
- (۱) پپورش شجاعت و دلاوری (۲) تأکید بر تربیت دینی (۳) تأکید بر نظم و انصباط (۴) توجه به هنرهای اخلاقی
- ۶۲- کدام مورد به اشتراک دیدگاه سقراط و پروتاگوراس سوگفت اشاره دارد؟
- (۱) فضیلت اخلاقی آموختنی نیست. (۲) فضیلت اخلاقی آموختنی است. (۳) فضیلت مبتنی بر سنت‌های موجود جامعه آموختنی است. (۴) فضیلت مبتنی بر اصول متقن و شناخت آرمانی مشخص، آموختنی است.
- ۶۳- کدام عبارت درباره دانشگاه‌ها در سده میانه درست است؟
- (۱) مستقل بودند. (۲) زیرنظر کلیسا اداره می‌شدند. (۳) زیرنظر دولت اداره می‌شدند. (۴) زیرنظر دولت و کلیسا به طور مشترک اداره می‌شدند.
- ۶۴- کارکرد اصلی دانشگاه‌های اولیه (اوینیورسیتاس)، چه بود؟
- (۱) تربیت راهیان و کشیشان (۲) تربیت شهسواران (شوالیه‌ها) (۳) تأیید صلاحیت تدریس معلمان
- ۶۵- مطلوب تعلیم و تربیت قرن هفدهم در اروپا چه بود؟
- (۱) انسانی آماده حل مسائل (۲) انسان شریف روش‌بین در همه چیز (۳) انسان سریع در واکنش به موقعیت‌های جدید
- ۶۶- مهم‌ترین خصیصه آموزش و پرورش قرن نوزدهم کدام است؟
- (۱) افزایش تأثیر علوم اجتماعی و یافته‌های روان‌شناسی (۲) افزایش دخالت دولت در اداره آموزش و پرورش (۳) توجه بیشتر به ضرورت آموزش و پرورش همگانی (۴) همسویی بیشتر برنامه‌های آموزشی با نیازهای اقتصادی و اجتماعی
- ۶۷- نخستین بار چه کسی بر جایگاه مشاهده انسان در تربیت تأکید کرده است؟
- (۱) ارسسطو (۲) روسو (۳) فروబل (۴) لاك
- ۶۸- از نخستین موبیان مسلمانی که درباره روش آموزش، رساله‌ای مستقل نگاشته، کیست؟
- (۱) جاحظ (۲) شهید ثانی (۳) ابن‌سحنون (۴) بدraldین جماعه
- ۶۹- مراکز آموزشی همچون جامع الازهر و جامع دمشق، بازمانده کدام نهاد آموزشی است؟
- (۱) خانقاہ (۲) کتابخانه (۳) مکتبخانه (۴) مسجد
- ۷۰- کدامیک را می‌توان از مهم‌ترین وجوده افول عصر طلایی دانش مسلمین (قرن‌های سوم تا پنجم هـ) دانست؟
- (۱) ورود علماء به دربار و کاخها (۲) به فراموشی سپردن اندیشه وحدت علوم (۳) روی‌آوری به سایر فرهنگ‌ها از راه ترجمه (۴) تأخیر در شکل‌گیری نهادها و نظامهای آموزشی

- ۷۱- مهم‌ترین وجه اشتراک روش‌های مونته‌سوری و دکروولی در کدام است؟
- (۱) فعالیت آزاد کودک
 - (۲) تقویت انضباط ذهنی
 - (۳) تقویت خودآگاهی کودک
 - (۴) ایجاد حس اجتماعی
- ۷۲- کدام یک، درباره اهمیت مدارس نظامیه، در جهان اسلام، درست است؟
- (۱) پیشگامی در ایجاد مراکز ترجمه و انتقال افکار
 - (۲) نوآوری در تبادلات فرهنگی با سایر جوامع
 - (۳) پیشگامی در ایجاد مدارس دولتی
 - (۴) توسعه آزاداندیشی و پرورش فلاسفه
- ۷۳- کدام یک از صاحب‌نظران در آثار خود، به صراحت، خرد را مهم‌تر از علم دانسته است؟
- (۱) ابن‌سینا
 - (۲) امام محمد غزالی
 - (۳) ابوعلی مسکویه
 - (۴) خواجه‌نصیرالدین طوسی
- ۷۴- در کدام اثر به آموزش حرفه‌ای پرداخته شده است؟
- (۱) احیاء العلوم
 - (۲) سیاست‌نامه
 - (۳) قابوس‌نامه
 - (۴) طهاره‌الاعراق
- ۷۵- آموزش و پرورش جدید ایران پس از ارتباط با اروپا، با چه نوع آموزشی شروع شد؟
- (۱) آموزش نظامی
 - (۲) آموزش حرفه‌ای
 - (۳) آموزش کشاورزی
 - (۴) آموزش مهندسی
- ۷۶- کدام مورد، مهم‌ترین تأثیر «هری بروودی» در فلسفه تعلیم و تربیت است؟
- (۱) تعلیم و تربیت از راه هنر
 - (۲) بسط جنبه‌های کاربردی هنر
 - (۳) بسط ارزشیابی هنر محور
 - (۴) معنابخشی به آموزش هنر
- ۷۷- کدام موضوع، از دیدگاه‌های قابل تأمل «لیوتار» است؟
- (۱) تفکیک ارزش از دانش
 - (۲) نقد تجاری شدن تعلیم و تربیت
 - (۳) مشروعيت تعلیم و تربیت بر حسب کارابی
 - (۴) مشروعيت تعلیم و تربیت بر مبنای وفاق و اجماع
- ۷۸- رویکرد «شفلر» به تعلیم و تربیت، اساساً از چه گونه‌ای است؟
- (۱) اخلاقی
 - (۲) انتقادی
 - (۳) شناختی
 - (۴) رفتاری
- ۷۹- کدام یک با کارکرد مدرسه، از نظر «هنری ژیرو» مطابق است؟
- (۱) باز تولید فرهنگی
 - (۲) تقابل خردمندانه
 - (۳) کسب ارزش‌های فرهنگی
 - (۴) تولید و تغییر شکل فرهنگی
- ۸۰- بر فیلسوفان کدام دیدگاه، به جهت نپرداختن به تعیین اهداف تربیت، نقد شده است؟
- (۱) فلاسفه هستی‌گرا
 - (۲) فلاسفه نحله انتقادی
 - (۳) فلاسفه نحله تحلیل منطقی
 - (۴) فلاسفه پس اساختارگرا